

## MAGISTERSKI EGZAMIN DYPLOMOWY

### Kierunek: Międzynarodowe stosunki gospodarcze (inf. 23/24)

1. Przywołując teorie handlu międzynarodowego i ich twórców wyjaśnij, dlaczego kraje ze sobą handlują.
2. Wybierz dwie teorie handlu międzynarodowego tłumaczące przyczyny handlu między krajami oraz omów ich założenia wskazując na podobieństwa i różnice.
3. Wyjaśnij, w jakich warunkach kraje nie będą ze sobą handlować. Omów, jak odrzucenie jednego z warunków wpływa na przyczyny i korzyści z handlu międzynarodowego.
4. Omów użyteczność teorii handlu międzynarodowego do wyjaśniania międzynarodowych obrotów towarami i usługami w ramach globalnych łańcuchów wartości.
5. Omów dwie wybrane współczesne teorie handlu i podaj przykłady rzeczywistych sytuacji, które je potwierdzają.
6. Omów wpływ WTO na rozwój wolnego i uczciwego handlu międzynarodowego.
7. Omów na wybranym przykładzie efekty polityki protekcjonistycznej państwa z punktu widzenia wpływu na jego dobrobyt społeczny.
8. Wyjaśnij różnice między tradycyjnym a opartym na wartości dodanej podejściu do mierzenia handlu międzynarodowego. Omów ich skutki dla kształtowania polityki handlowej.
9. Wyjaśnij, jak osiągnięcia w zakresie technologii ICT wpływają na handel i produkcję międzynarodową.
10. Scharakteryzuj przedsiębiorstwo uwzględniane w analizie nowej-nowej teorii handlu międzynarodowego.
11. Wyjaśnij, na czym polega problem rozpoznania źródeł kapitału inwestycyjnego, który sprawia, że niektóre kraje pochodzenia kapitału pozostają niedowartościowane, a inne silnie przewartościowane.
12. Zdefiniuj handel wewnątrzgałęziowy i omów przyczyny jego rozwoju.
13. Omów rodzaje systemów kursowych i podaj przykłady.
14. Przedstaw definicję SDR i omów rolę SDR we współczesnym systemie walutowym.
15. Wyjaśnij, jakie są główne części składowe bilansu płatniczego i podaj przykłady transakcji w każdej z tych części.
16. Przedstaw definicję kryzysu finansowego i wskaż przyczyny pojawiania się tego rodzaju kryzysów.
17. Wyjaśnij, czym jest finansjalizacja systemu finansowego. Jakie są jej główne cechy i w jaki sposób różni się od tradycyjnych funkcji systemu finansowego?
18. Przedstaw definicję niebankowych instytucji finansowych (shadow banking) i wskaż ich znaczenie we współczesnym systemie finansowym.
19. Omów znaczenie rajów podatkowych we współczesnym systemie finansowym.
20. Zdefiniuj pojęcie fintech i przedstaw rolę digitalizacji finansów we współczesnym systemie finansowym.
21. Omów rolę Międzynarodowego Funduszu Walutowego w międzynarodowym systemie finansowym.

22. Wyjaśnij pojęcie i omów znaczenie luzowania ilościowego (quantitative easing) przy ograniczaniu kryzysu finansowego z 2008 r.
23. Omów trzy typy aktorów współtworzących globalny ład instytucjonalny.
24. Porównaj liberalne i realistyczne podejście do międzynarodowej ekonomii politycznej.
25. Wyjaśnij znaczenie nierównego podziału kosztów i korzyści z handlu międzynarodowego (teoremat Stolpera-Samulesona) dla procesu jego liberalizacji.
26. Omów rodzaje działań protekcjonistycznych, na jakie Światowa Organizacja Handlu (WTO) zezwala swoim członkom.
27. Podaj dwa z możliwych sposobów rozwiązania tragedii wspólnego pastwiska w ponadnarodowych relacjach multilateralnych.
28. Omów podział zadań między dwie organizacje międzynarodowe powołane przez uczestników konferencji w Bretton Woods w 1944 r.
29. Wyjaśnij różnice między otwartymi, warunkowo otwartymi i zamkniętymi umowami międzynarodowymi. Podaj po jednym przykładzie każdej z nich.
30. Omów wybraną umowę międzynarodową opartą na zasadzie równowagi multilateralnej.
31. Przedstaw stopień zaawansowania integracji w ramach jednolitego rynku europejskiego w świetle etapów integracji gospodarczej B. Balassy.
32. Przedstaw gospodarcze konsekwencje eliminacji barier fizycznych i technicznych w ramach swobodnego przepływu towarów w Unii Europejskiej.
33. Wyjaśnij, na czym polega harmonizacja techniczna w ramach swobodnego przepływu towarów na jednolitym rynku europejskim.
34. Przedstaw gospodarcze konsekwencje swobodnego przepływu pracowników w UE w zakresie zakazu dyskryminacji ze względu na narodowość.
35. Omów gospodarcze konsekwencje różnic w funkcjonowaniu przedsiębiorców w ramach swobody świadczenia usług oraz swobody przedsiębiorczości na jednolitym rynku europejskim.
36. Przedstaw ekonomiczne mechanizmy rządzące delegowaniem pracowników w ramach swobody świadczenia usług w UE.
37. Przedstaw, na czym polega harmonizacja fiskalna w ramach jednolitego rynku europejskiego.
38. Wyjaśnij, rola/udział której z kategorii pomocy publicznej dla przedsiębiorców na jednolitym rynku europejskim powinna rosnać. Uzasadnij odpowiedź.
39. Wyjaśnij, na czym polega koordynacja zabezpieczenia społecznego w ramach jednolitego rynku europejskiego.
40. Przedstaw mechanizmy interwencji publicznych i ich potencjalnych skutków dla funkcjonowania jednolitego rynku europejskiego na przykładzie wybranego funduszu europejskiego.
41. Przedstaw kryteria wyłączenia stref wolnego handlu oraz unii celnej ze stosowania klauzuli największego uprzywilejowania na podstawie przepisów GATT/WTO.
42. Przedstaw procedurę zawierania umów gospodarczych, w tym handlowych przez UE.
43. Omów możliwości wpływu państw członkowskich na ostateczny kształt umów gospodarczych, w tym handlowych zawieranych przez UE z państwami trzecimi.
44. Wyjaśnij, na czym polega zmiana podejścia UE do relacji gospodarczych z krajami Afryki, Karaibów i Pacyfiku.
45. Przedstaw główne problemy gospodarcze/handlowe w relacjach między UE a Chinami.

46. Przedstaw główne problemy gospodarcze/handlowe w relacjach między UE a USA.
47. Przedstaw ewolucję relacji gospodarczych między UE a państwami MERCOSUR.
48. Na czym polega ewolucja stref wolnego handlu ustanawianych przez UE z państwami trzecimi.
49. Omów główne cechy wspólnej taryfy celnej UE na tle taryf celnych USA i Chin.
50. Wyjaśnij, czym jest rynek międzynarodowy i jakie są jego elementy.
51. Omów wskaźniki otwartości gospodarki.
52. Omów elementy środowiska międzynarodowego.
53. Omów wymiary konkurencyjności i wyjaśnij różnicę między zdolnością a pozycją konkurencyjną.
54. Wyjaśnij, czym są klastry i w jaki sposób wpływają one na konkurencyjność gospodarki.
55. Omów determinanty cenowej elastyczności popytu w kontekście zmian konkurencyjności towarów na rynku międzynarodowym.
56. Wyjaśnij, co należy wziąć pod uwagę charakteryzując cechy gospodarki, jako miejsca lokalizacji biznesu.
57. Wyjaśnij, czym jest i do czego służy analiza PESTEL.
58. Porównaj koncepcję narodowej zdolności innowacyjnej z koncepcją narodowych systemów innowacji.
59. Porównaj tradycyjny i współczesny model polityki innowacyjnej, uwzględniając cele i stosowane narzędzia.
60. Scharakteryzuj współczesną politykę innowacyjną w Unii Europejskiej.
61. Przedstaw zasady, cele i główne narzędzia polityki innowacyjnej Stanów Zjednoczonych.
62. Wyjaśnij, jakie znaczenie mają powiązania z zagranicą dla kształtowania polityki innowacyjnej. Podaj przykłady krajów wykorzystujących skutecznie te powiązania.
63. Przedstaw zasady, przebieg i metody ewaluacji polityki innowacyjnej.
64. Scharakteryzuj rankingi innowacyjności gospodarek odnosząc się do wad i zalet syntetycznych indeksów innowacyjności.
65. Omów zasady i znaczenie foresightu technologicznego.
66. Omów ekonomiczne miary zrównoważonego rozwoju i ich zastosowanie.
67. Omów ekonomiczne wyzwania i ograniczenia zrównoważonego rozwoju.
68. Omów wymiar ekonomiczny światowej polityki klimatycznej na rzecz zrównoważonego rozwoju.
69. Omów na wybranym przykładzie działalność organizacji międzynarodowych oraz międzynarodowych instytucji finansowych na rzecz zrównoważonego rozwoju.
70. Omów politykę gospodarczo-społeczną UE na rzecz zrównoważonego rozwoju.
71. Omów na wybranych przykładach działania przedsiębiorstw sprzeczne z koncepcją zrównoważonego gospodarowania (sustainability) oraz wskaż sposoby przeciwdziałania tym praktykom.
72. Omów wymiar ekonomiczny zrównoważonego rozwoju z perspektywy jednostki.
73. Omów różnice między dobrami materialnymi, niematerialnymi a usługami. Podaj przykłady.
74. Wyjaśnij, na czym polega zjawisko serwicyzacji gospodarek.
75. Omów wyzwania związane z międzynarodowym handlem usługami oraz zachodzące zmiany w tym zakresie.

76. Omów sposoby międzynarodowego świadczenia usług na rynkach międzynarodowych. Podaj przykłady.
77. Porównaj różne sposoby pomiaru międzynarodowego handlu usługami i omów konsekwencje tych różnic.
78. Omów rodzaje barier w międzynarodowym handlu usługami, uwzględniając sposoby świadczenia usług według GATS/WTO.
79. Omów przyczyny rosnących inwestycji zagranicznych w branży usług biznesowych w Polsce. Podaj przykłady centrów usług utworzonych w Polsce przez firmy zagraniczne.
80. Wyjaśnij termin i omów zasadę ustrojową „rządów prawa”.
81. Porównaj polskie i europejskie wartości ustrojowe.
82. Omów instrumenty prawne, którymi UE może bronić się przed naruszeniem przez państwo członkowskie europejskich wartości ustrojowych.
83. Wyjaśnij, dlaczego warunkiem koniecznym przyjęcia do UE jest członkostwo w Radzie Europy.
84. Wyjaśnij, czy „wolność słowa” dopuszcza „mowę nienawiści”.
85. Wyjaśnij, czy uprzywilejowane traktowanie w europejskiej przestrzeni prawnej osób z niepełnosprawnościami narusza prawo każdego człowieka do równego traktowania.
86. Wyjaśnij, czy prawo człowieka do skargi na rząd RP do Europejskiego Trybunału Praw Człowieka narusza suwerenność Polski.
87. Wyjaśnij, czy aneksja części albo całości terytorium państwa jest ważna i legalna z perspektywy prawa międzynarodowego (odpowiedź możesz oprzeć na odwołaniu do przypadku).
88. Wyjaśnij, jaka jest treść i funkcja obowiązku państwa wykonywania „w dobrej wierze” zobowiązań międzynarodowych.
89. Omów podstawę prawną i treść zakazu agresji. Wyjaśnij, jakie działania stanowią agresję.
90. Wyjaśnij, co ogranicza prawo państwa do wykonywania suwerenności.
91. Omów funkcje bezwzględnie wiążących norm prawa międzynarodowego (ius cogens).
92. Wyjaśnij znaczenie stwierdzenia, że państwo gwarantuje (a nie przyznaje) prawa i wolności człowieka.
93. Omów treść zasady „równości państw” oraz wynikające z niej skutki dla funkcjonowania społeczności międzynarodowej.
94. Omów korzyści dla państw wynikające z uczestnictwa w Systemie Narodów Zjednoczonych.
95. Omów funkcje misji dyplomatycznej.
96. Wyjaśnij, kiedy teoria ekonomiczna sugeruje, że współpraca międzynarodowa może być efektywna.
97. Podaj przykłady efektów zewnętrznych w stosunkach międzynarodowych.
98. Wyjaśnij, jak koszty i korzyści wynikające z wielkości i heterogeniczności wpływają na powstawanie i rozpad państw.
99. Omów, jakie efekty ekonomiczne mogą być rozważane przez państwo przy delegowaniu jego kompetencji do organów międzynarodowych.
100. Omów z perspektywy ekonomii behawioralnej, kiedy państwo będzie dążyło do zawarcia traktatu międzynarodowego i jakie czynniki będą miały wpływ na jego konstrukcję.

## Literatura:

1. Cała-Wacinkiewicz E., Staszewski W.Sz., Prawo międzynarodowe publiczne – zarys systemu, C.H.Beck, Warszawa 2024
2. Bilski J., Janicka M., Miziołek T., Międzynarodowy system finansowy, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź, 2016
3. Cała-Wacinkiewicz E., Menkes J. (red.), Wspólne wartości prawa międzynarodowego, europejskiego i krajowego, C.H. Beck Warszawa 2018
4. Damen M., Iglar W., Free trade or geo-economics? Trends in world trade, European Parliament 2019
5. Hartwell Ch., Movchan V., Finding the right balance across EU FTAs: benefits and risks for EU economic sectors, European Parliament, 2018
6. Konstytucja RP
7. Kontorovich E., Economic Analysis of International Law, Edgar Elgar 2016.
8. Krugman P.R., Obstfeld M., Melitz M.J., Ekonomia międzynarodowa. Teoria i Polityka, tom 1 i 2, PWN, Warszawa 2018
9. Kuźnar A., Usługi w handlu międzynarodowym, Wyd. Adam Marszałek, Toruń 2007
10. Mruk H., Analiza rynku, PWE, Warszawa, 2003
11. Posner E., Sykes A., Economic Foundations of International Law, Harvard University Press, 2013
12. Ravenhill J., Global Political Economy. Sixth Edition, Oxford University Press, New York 2020.
13. Rokicka E., Woźniak W., W kierunku zrównoważonego rozwoju. Koncepcje, interpretacje, konteksty, Uniwersytet Łódzki, Łódź 2016.
14. Seria publikacji (raportów) dla Parlamentu Europejskiego „Contribution to Growth” z lat 2018-2019
15. Traktat o UE
16. Weresa M.A., Polityka innowacyjna. Nowe tendencje w teorii i praktyce, PWN Warszawa 2022.